

do_co_mo_mo_

Fișă minimală documentare 2003

Girată de organizația membră națională/regională: OAR

0.1 Fotografia clădirii/ grupului de clădiri/ sitului urban/ peisajului/ grădinii descrise:
Cazinoul "MOVILĂ-TECHIRGHIOI"

1. Identitatea clădirii/ grupului de clădiri/ sitului urban/ peisajului/ grădinii:

1.1 numele actual:	Casinou Eforie Sud
1.2 variantă sau nume trecut	Casinou Movilă Techirghiol/Casinou Movilă/Casinou Eforie Sud
1.3 numărul și numele străzii	str. Tudor Vladimirescu/str. Dr. Climescu
1.4 oraș:	Eforie Sud
1.5 regiunea/statul:	
1.6 cod poștal:	905360
1.7 țara:	România
1.8 cod topografic național	Lat: 44° 1'46.33"N
Long: 28°39'11.67"E
1.9 clasificare/tipologie	REC- Clădiri comerț, Restaurant-club
1.10 statut de protecție & data	propus pentru clasare, grupa A, la nivel național, 2012

do_co_mo_mo_

2 Istoria clădirii

2.1 rezumatul inițial/scop

Clădirea casinoului a fost realizată în anii 1931-1935 ca o completare a unei serii întregi de clădiri cu caracter estival, silueta ei devenind emblematică pentru acea perioadă. Face parte din seria de cazinouri construite în localitățile balneo-climaterice, de vilegiatură pentru petrecerea timpului liber sau de tratament. Pe malul românesc al Mării Negre mai existau două astfel de clădiri destinate acestei funcțiuni pentru spectacole de teatru, baluri, loc de recreere pentru turiști: Casinoul din Constanța (1909-1910) și Cazinoul din Mamaia (1935). 1931-1933

2.2 date: contractare / recepția lucrării

2.3 arhitecți proiectanți și alții arhitect

A fost proiectat de arhitectul Arta Cerchez.

2.4 alții asociați cu clădirea

2.5 modificări importante cu datele aferente

Prin inițierea clasării s-au oprit modificările la interiorul clădirii și schimbarea tâmplăriei. S-au limitat extinderile unor clădiri în parcul adiacent clădirii casinoului.

2.6 funcție actuală

Și-a păstrat funcțiunea inițială.

2.7 stare actuală stare

Starea generală de conservare este bună, modificările sunt reversibile.

3 Descriere

3.1 descrierea generală

Casinoul făcea parte dintr-un ansamblu urban destinat scopurilor curative și de tratament, precum și vilegiaturii marine, realizate cu începere din anul 1899. Casinoul construit între 1931-1935 face parte dintre ultimele lucrări. Dintre clădirile componente acestui centru balnear menționăm: Hotelul Societății Movilă-Techirghiol și Băile Movilă-Techirghiol, proiectate de același arhitect Arta Cerchez.

Clădirea casinoului din Eforie Sud este un obiectiv reprezentativ pentru arhitectura maritimă în stil Art Deco; împreună cu Casinoul din Mamaia construit în aceeași perioadă simbolizează una din formele modernismului european prezente pe litoralul românesc. Clădirea este reprezentativă pentru perioada interbelică.

3.2 construcție

Construcția este realizată din beton armat și zidărie de cărămidă.

3.3 context

Ioan Movilă este considerat fondatorul stațiunii Eforie Sud, al cărei act de naștere este semnat în ultimul an al secolului 19. Ioan Movilă a fost un moșier cu idei progresiste, cu studii făcute în Apusul Europei, care a cunoscut stațiunile balneare din Europa, apreciind valoarea terapeutică a nămolului lacului Techirghiol și a razelor solare marine, valoare confirmată de rezultatele obținute de medicii militari care, încă din 1894, tratau aici pe militarii suferinzi din Divizia Dobrogeană. El a luat hotărârea de a întemeia în 1899, pe moșia sa cumpărată între plaja Marii Neagre și Lacul Techirghiol, o stațiune balneară. Cu fonduri din exploatarea moșiei sale și cu împrumuturi făcute la băncile vremii, Movilă inițiază aducerea unor medici și chimiști din Viena pentru analiza apei și a nămolului apoi începe construcția celor două hoteluri - azi Hotel Parc și un sanatoriu pentru băi calde. În 1909, *Eforia Spitalelor Civile* din București, înființează pe malul mării, Sanatoriul pentru combaterea tuberculozei osoase la copii, cu instalații de băi calde, aplicații de cataplasme și helioterapie. Până în 1916, ia ființă în jur un parc cu vegetație plantată în scop recreativ dar și pentru consolidarea terenului nisipos.

do_co_mo_mo_

În anul 1925, Eforia Spitalelor Civile din București a adus aici pe doctorul Victor Climescu, care după cel de-al doilea război mondial înfăptuiește o adevărată școală românească de chirurgie osteo-articulară pentru combaterea tuberculozei osoase. Peste 50.000 de suferinzi au trecut prin acest sanatoriu până în anul 1968. Stațiunea Eforie Sud nu a avut străzi până în 1920, deși ea fusese construită, de la început, pe baza unui plan de sistematizare întocmit în 1906.

4 Evaluare

4.1 tehnică

Parterul conține o sală mare dreptunghiulară cu funcțiunea de restaurant, cu o nișă pentru orchestră și spații pentru bucătărie, grupuri sanitare. Accesul la etaj, la fostele săli de bal, se face prin două scări simetrice interioare și una exterioară care ajunge pe terasa amplă, ce dă spre mare. Scara exterioară este tratată ca o rampă lină, elegantă și care participă estetic la compoziția arhitecturală. Accesele secundare simplifică circulația în sălile de la etaj, evitând orice întretăiere a publicului cu ospătarii. În cuprinsul parterului se mai găsesc și alte spații comerciale: coafor, poștă.

4.2 socială

Clădirea Restaurantului Perla Mării are valoarea simbolică foarte mare pentru comunitatea românească. Restaurantul a devenit unul din obiectivele reprezentative pentru arhitectura estivală din anii 1955-60, Restaurantul „Perla Mării” a devenit un simbol pentru arhitectura locală și națională și din acest motiv a apărut pe copertile ghidurilor din anii '60.

4.3 culturală & estetică

Tratarea arhitecturală a volumului casinoului este tributară stilului Art Deco, prezent în România interbelică începând cu anii '20 ai secolului XX. Clădirea estivală amplasată independentă și singulară în parcul central și cu deschidere totală către mare urmărește cu fidelitate canoanele clasice ale stilului. Aici se regăsește tipologia *Palatului urban*, de înălțime medie și cu o dezvoltare predominant orizontală, cu rezolvări spațial-volumetrice în varianta blocul bordat de străzi pe două laturi paralele (bloc cu dublă orientare), în așa fel încât să fie posibilă amenajarea de galerii și pasaje comerciale, simplu liniare, în cazul de față o circulație între malul mării și strada comercială din spatele casinoului. Toate detaliile descrise sunt frecvent întâlnite în arhitectura Art Deco. Arhitectura la care a aderat ca stil clădirea de față utilizează terasa ca acoperire datorită retragerilor în trepte a ultimelor niveluri, formulă care generează o siluetă complexă și dinamică. *Motivul în trepte* este prezent la cele două turnuri simetrice care flanchează volumul orizontal al edificiului. Volumul orizontal este terminat cu o terasă. Registrele fațadelor sunt decorate prin simple *Mulurile liniare* care însoțesc și conturează întotdeauna silueta clădirilor, a registrelor principale, a retragerilor sau decroșurilor acestui stil. Indiferent de amplasament, retragerea în terase a etajelor superioare apare ca un

do_co_mo_mo_

leitmotiv care atenuează întotdeauna volumetria în general masivă, cu forme simplificate, specifice palatului urban. Cazinoul are o soluție mai elaborată aici, prin integrarea a două turnuri simetrice într-un volum orizontal, frecvent fiind un singur turn. Turnurile au o terminație la etajul superior, cu ferestre dese ce creează o belvedere și un acoperiș ieșit puternic în consolă și în trepte, piramidal. Exterioarele sunt sobre. Suprafețele mari parietale, pavimente devin decorații în sine. Finisajele exterioare sunt alese – neutre, cu suprafețele albe și netede, din repertoriul modernist. *Tencuiala* este o textură sesizabilă ca decorație parietală. Se pot observa obțuini pentru tencuieli albe sau gălbui, nuanțe naturale ale tencuielii simili-piatră în varianta lisă sau rugoasă.

4.4 istorică

Cazinoul făcea parte dintr-un ansamblu urban destinat scopurilor curative și de tratament, precum și vilegiaturii marine, realizate cu începere din anul 1899. Cazinoul construit între 1931-1935 face parte dintre ultimele lucrări realizate înainte de al Doilea Război Mondial, în centrul estival al localității Eforie Sud. Dintre clădirile componente acestui centru balnear menționăm: Hotelul Societății Movilă-Techirghiol și Băile Movilă-Techirghiol, proiectate de același architect Arta Cerchez.

4.5 evaluare generală

La nivel național este un obiectiv singular, valoarea sa arhitecturală este recunoscută atât în mediul profesional, cât și de către publicul larg. Expresia sa este o realizare tehnică și a fost inovatoare pentru momentul respectiv.

5 Documentare

5.1 principalele referințe

Articol

Revista „Arhitectura”, 1931-1933

Cărți

Mihaelei Criticos, *Art Deco sau modernismul bine temperat*, ed. Simetria, 2009.

5.2 material vizual atașat

1. Relevu actual
2. Piese desenate, imagini de epocă din revista Arhitectura din anii 1931-1933.
4. Fotografii de epocă
5. Fotografii de ansamblu, 2012, autor Aurelian Stroe/Ruxandra Nemțeanu.
6. Fotografii de detaliu, 2012, autor Aurelian Stroe/Ruxandra Nemțeanu.
7. Fotografii de interior, 2012, autor Aurelian Stroe/Ruxandra Nemțeanu.

5.3 raportor/data Nemțeanu Ruxandra 2012

do_co_mo_mo_

6 Examinarea raportului de către ISC/R

Numele membrului ISC examinator:

data examinării:

aprobarea:

grup de lucru nr. ref.:

NAI nr. ref. :

comentarii:

Fișă elaborată în cadrul proiectului Fundației Culturale Inform,

finanțat de Administrația Fondului Cultural Național

do_co_mo_mo_

Revizuirea 2003 membrii ISC/R
numai pentru birou

grupul de lucru internațional pentru
documentarea și conservarea
clădirilor, siturilor și vecinătăților
imobilelor moderne